

TOIMINTAKERTOMUS 2023

1 Rahaston tarkoitus

Sijoittajien korvausrahasto on sijoituspalvelulain 11 luvussa tarkoitettu suojarahasto sijoituspalveluita tarjoavien yritysten asiakaskunnan turvaksi. Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenyhtiöiden ei-ammattimaisten asiakkaiden korvausrahastosuojan piiriin kuuluvien saamisten turvaaminen sijoituspalvelulain ja rahaston sääntöjen mukaisesti.

Rahasto perustettiin vuonna 1998. Rahasto toimii hallinnollisesti Finanssiala ry:n yhteydessä. Hallinnollisen yhteyden ansiosta rahasto voi kustannustehokkaasti hyödyntää eräitä Finanssiala ry:n tarjoamia hallinnollisia palveluja. Rahastolla on kuitenkin omat toimielimet, ja se on päätöksenteossaan itsenäinen.

Rahastolle ei tilikaudella esitetty korvausvaatimuksia, joiden johdosta viranomaisen olisi todennut korvausrahaston lakisääteisen korvauskynnyksen ylittyneen. Rahaston suoritusvelvollisuus edellyttäisi, että sijoituspalveluntarjoaja ei ole palauttanut asiakkaalleen suojan piiriin kuuluvia varoja sopimuksen mukaisesti. Korvausvastuun edellytyksenä on lisäksi jäsenyhtiön pysyvä maksukyvyttömyys.

Rahaston toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Rahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö.

2 Rahaston jäsenet

Rahaston jäsenyys on määrätyin edellytyksin pakollista kaikille suomalaisille sijoituspalveluyrityksille ja sijoituspalveluja tarjoaville luottolaitoksille sekä sijoituspalvelujen tarjoamiseen toimiluvan saaneille suomalaisille rahastoyhtiöille. Rahastossa oli vuoden 2023 lopussa 62 jäsentä.

Vuoden 2023 aikana rahaston jäsenkunnassa tapahtui eräitä muutoksia. Vuonna 2023 rahastoon liittyi kolme uutta jäsentä, ja rahastosta erosi kaksi jäsentä.

Talletuspankkien yhteenliittymää, jonka jäsenpankit vastaavat kokonaan tai osittain toistensa sitoumuksista tai velvoitteista, käsitellään rahaston kannatus- ja hallinnointimaksuja määrättäessä yhtenä jäsenenä. Talletuspankkien yhteenliittymiä olivat osuuspankkien yhteenliittymä (102 jäsenpankkia), POP Pankkien yhteenliittymä (20 jäsenpankkia keskusluottolaitoksineen) ja Säästöpankkien yhteenliittymä (16 jäsenpankkia keskusluottolaitoksineen).

Rahasto antaa Finanssivalvonnalle lausunnon uusista toimilupahakemuksista ja toimilupien muutoshakemuksista.

3 Toimintaympäristö

Vuonna 2023 maailmantalous kasvoi kohtalaista vauhtia mm. Yhdysvaltain talouden vetämänä. Kasvu hidastui kuitenkin vuoden loppua kohden. Euroalueen talouden kasvu jäi vaatimattomaksi.

Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan ennakkotietojen perusteella supistuneen hieman vuonna 2023. Työllisyystilanne säilyi kohtuullisena, vaikka työttömyys kääntyiikin vuoden aikana lievään nousuun. Julkinen talous pysyi alijäämäisenä, mikä merkitsi velkaantumiskehityksen jatkumista.

Rahoitusvakauteen liittyvä huolestuneisuus Yhdysvalloissa ja Sveitsissä aiheutti epävarmuutta markkinoilla keväällä 2023. Huolestuneisuus sai alkunsa yhdysvaltalaisen Silicon Valley Bankin maksukyvyttömyystapauksesta maaliskuussa 2023 ja huipentui Euroopassa sveitsiläisen Credit Suisse'n haltuunottoon muutamia päiviä myöhemmin.

Suomen talouden kehitys heikensi finanssisektorin toimintaympäristöä. Hyvän tuloskehityksen ansiosta pankkisektorin vakavaraisuus säilyi kuitenkin vahvana toimintaympäristön heikkenemisestä huolimatta.

Sijoitussalkun toimintaympäristö oli merkittävästi edellisvuotta positiivisempi. Keskeiset korko- ja osakemarkkinaindeksit päätyivät tuntuvaan nousuun. Markkinoiden keskeisiin teemoihin vuoden aikana kuuluivat erityisesti inflaatio-odotukset ja korkotasojen kehitys. Vuonna 2022 aloitetut koronnostot jatkuivat vuoteen 2023. Vaikka inflaatio pysyttelikin edelleen sitkeästi keskuspankkien tavoitetasojen yläpuolella, sen nousuvauhti osoitti hidastumisen merkkejä. Toimialoista kiinteistösektorin kehitys jatkui haasteellisena. Osakemarkkinoilla johtavaksi toimialaksi nousi teknologia, suurelta osin tekoälybuumin vetämänä.

4 Toiminnan painopistealueet

Vuonna 2023 rahasto seurasi aktiivisesti sijoitussalkun toimintaympäristön muutoksia markkinatilanteessa, jota leimasivat rahoitusvakaushuolet keväällä, geopoliittiset kriisit, korkea inflaatio ja korkotasojen nousun jatkuminen. Omaisuuslajihajautuksen ja riskirajoitteiden avulla rahasto jatkoi varautumista erityyppisiin riskiskenaarioihin rahoitusmarkkinoilla.

Rahasto jatkovalmisteli kannatusmaksujen määräytymisperiaatteiden uudistushanketta, jonka tarkoituksena on tunnistaa mahdollisimman yksinkertainen, läpinäkyvä ja oikeudenmukainen kannatusmaksujen laskentamalli tulevaisuudessa sovellettavaksi. Uudistuksen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2024 aikana.

5 Rahaston hallinto

Rahaston jokainen jäsen nimeää valtuuskuntaan yhden jäsenen. Valtuuskunta kokoontui vuonna 2023 kerran. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Petri Viertiö ja varapuheenjohtajana Kirsi Lauslahti.

Hallituksen varsinaisina jäseninä toimivat vuoden 2023 lopussa Taina Ahvenjärvi, Päivi Kuoppa, Antti Kuosmanen, Jaana Pohjanheimo, Jussi Sokka ja Bengt Wahlström, sekä varajäseninä Mari Pekonen-Ranta ja Laura Suominen. Laura Suominen toimi varajäsenenä 31.5.2023 alkaen; siihen saakka häntä edelsi tehtävässä Pia Hidén.

Hallitus kokoontui tilikaudella kuusi kertaa. Lisäksi hallituksen jäsenet osallistuivat mm. kannatusmaksu-uudistusta ja sijoitustoimintaa käsittelevien työryhmien työhön. Hallituksen jäsenille ei maksettu kokouspalkkioita.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Jaana Pohjanheimo ja varapuheenjohtajana Päivi Kuoppa.

Asiamiehenä toimi OTK, CESGA Mirjami Kajander-Saarikoski ja vara-asiamiehenä OTM Piritta Poikonen.

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Tiia Kataja.

6 Pääomavaatimuksen kattaminen

Sijoituspalvelulain mukaan rahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa ja tästä määrästä on katettava rahana vähintään 4,2 miljoonaa euroa.

Rahaston oma pääoma oli vuoden 2023 lopussa 7 814 542 euroa (7 711 041 euroa). Pääomavaatimuksen kattamiseksi rahastolla on lisäksi kuuden miljoonan euron suuruinen luottolupaus Danske Bankilta.

7 Kannatusmaksut ja muut jäseniltä perittävät maksut

Lakisääteisen vähimmäismäärän ylittyessä rahaston ei tarvinnut kartuttaa pääomaansa jäseniltä kerättävin kannatusmaksuin. Kannatusmaksuja kerättiin kuitenkin sääntöjen edellyttämällä tavalla luottolupauksesta aiheutuvien kulujen kattamiseksi. Tämän lisäksi rahaston jäseneksi vähimmäispääoman täyttymisen jälkeen liittyneiltä uusilta jäseniltä kerätään määräjän painotettua keskimääräistä kannatusmaksua.

Rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kulut katetaan jäseniltä kerättävin hallinnointimaksuin. Lisäksi uusilta jäseniltä peritään liittymismaksu.

Vuonna 2023 kannatusmaksuja kerättiin 32 928 euroa (202 183 euroa) ja hallinnointimaksuja 132 300 euroa (126 000 euroa). Liittymismaksuina kerättiin 4 800 euroa (3 200 euroa).

8 Varojen sijoittaminen

Sijoituspalvelulain 11 luvun 15 §:n mukaan rahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituksista saatava tuotto on lisättävä rahaston pääomaan. Rahaston varojen sijoittamista ohjataan valtuuskunnan vahvistamalla sijoitustoiminnan yleisillä periaatteilla, joiden puitteissa hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman.

Rahaston perustehtävästä johtuen sen sijoitustoiminnan erityispiirteenä on, ettei lisätuottoa voida tavoitella heikomman likviditeetin omaavilla omaisuuslajeilla taikka salkun riskitasoa muutoin olennaisesti nostamalla. Varautukseen erityyppisiin riskikenaarioihin rahoitusmarkkinoilla rahasto on kuitenkin jatkuvasti kehittänyt sijoitustoimintansa omaisuuslajihajautusta.

Korvausrahasto pyrkii sijoitustoiminnassaan huomioimaan vastuulliseen sijoittamiseen liittyviä näkökohtia. Vastuullisuuskysymyksillä tarkoitetaan taloudellisesti olennaisten ympäristö-, sosiaalisten ja hallintotapaan liittyvien tekijöiden huomioon ottamista sijoittamisessa. Vastuullisen sijoittamisen kehittäminen on rahastossa asteittain syvenevä prosessi.

Korvausrahastolla oli vuoden 2023 lopussa sijoituksia viidessä eri korkorahastossa sekä yhdessä osakerahastossa. Sijoitusomaisuuden markkina-arvo ilman pankkitalletuksia oli vuoden 2023 lopussa 7 146 368 euroa (5 791 588 euroa). Lisäksi rahastolla oli pankkitalletuksia yhteensä 1 722 609 euroa (2 628 075 euroa).

Sijoitustoimintaan kuuluvien arvopaperien tuotto käyvin arvoin laskettuna oli +6,1 % (-3,2 %). Sijoitustoiminnan tuotto talletukset huomioiden oli +5,4 % (-2,3 %).

9 Tilikauden tulos

Rahaston tulos vuodelta 2023 oli 94 573 euroa ylijäämäinen (27 209 euroa alijäämäinen).

Kerätyt kannatusmaksut vähennettyinä luottolupauksen kustannuksilla on siirretty rahastosiiirtona korvausrahastopääomaan. Tilikauden tulos siirretään sijoituspalvelulain 11 luvun 15 §:n mukaisesti rahaston pääomaan.

10 Tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Korvausrahaston toiminnassa ei ole tapahtunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisia muutoksia.

Markkinatilanteen arvioidaan vuonna 2024 tasaantuvan edellisvuosien eri tyyppisten kriisiympäristöjen jäljiltä. Inflaatiokehityksen taitumisesta on nähtävissä merkkejä. Inflaatio-odotuksia heijastetaan markkinoiden ja keskuspankkien jatkuvasti kehittyvissä näkemyksissä ja korkotasoa koskevissa linjauksissa.

Epävarmuutta markkinoilla vuonna 2024 aiheuttavat kuitenkin geopolittisten kriisien jatkumisen ohella useat merkittävät vaalit, erityisesti Yhdysvaltain presidentinvaalit.

Korko-omaisuuslajien tuotto-odotukset vuodelle 2024 jatkuvat houkuttelevina, ja myös turvaavilla omaisuuslajeilla lienee siten jälleen mahdollista nauttia kohtuullisesta riskikorjatusta tuotosta.

Helsingissä 18. huhtikuuta 2024

SIJOITTAJIEN KORVAUSRAHASTO
Hallitus